

SAOPŠTENJE 98/2023

Datum objave:
24.7.2023.

Preliminarni podaci

Biljna proizvodnja

2022. godina

Korišćeno poljoprivredno zemljište u 2022. godini iznosi 253 671,4 ha, što u odnosu na 2021. godinu predstavlja pad od 0,7%. U ukupnom korišćenom poljoprivrednom zemljištu preovladavaju površine višegodišnjih livada i pašnjaka sa učešćem od 94,4%, dok su oranice zastupljene sa 2,7%, stalni zasadi 2,1% i okućnice 0,8%. U odnosu na 2021. godinu površina višegodišnjih livada i pašnjaka bilježi pad za 0,7%, oranica za 2,3%, stalnih zasada za 1,7% i okućnica 3,2%.

Ukupna proizvodnja kukuruza za zrno u 2022. godini iznosila je 2 813,3 t, što je za 6,9% više u odnosu na 2021. godinu. Povećanje proizvodnje bilježe i sljedeće kulture: crni luk (za 1,0%), paprika (za 0,7%), pasulj (za 2,8%), lubenice (za 1,4%) i dinje (za 18,0%).

U odnosu na 2021. godinu povećana je ukupna proizvodnja: kruške (za 8,2%), breskve (za 1,5%) i masline (za 14,1%), dok se smanjila proizvodnja mandarine (za 4,0%).

Ukupna proizvodnja grožđa u 2022. godini smanjena je za 13,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafik 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište

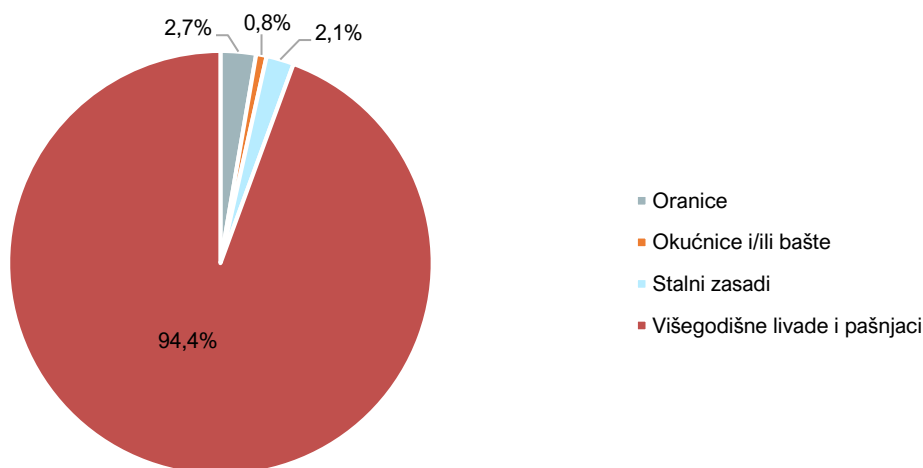

Tabela 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište po kategorijama

	2021	2022	Indeksi 2022 2021
Korišćeno poljoprivredno zemljište	255 564,4	253 671,4	99,3
Oranice	6 884,4	6 723,2	97,7
žita za zrno	2 279,1	2 298,1	100,8
krompir	1 619,9	1 565,3	96,6
povrće, lubenice i dinje	1 248,7	1 243,6	99,6
krmno bilje	1 503,0	1 393,2	92,7
ostalo bilje na oranicama i ugari	233,7	223,0	95,4
Okućnice i/ili bašte	2 015,7	1 952,0	96,8
voće	748,5	706,6	94,4
vinogradi	111,6	105,1	94,2
krompir	524,3	528,8	100,9
povrće	631,3	611,5	96,9
Stalni zasadi	5 540,8	5 449,1	98,3
Voćnjaci	2 635,2	2 598,0	98,6
Voćnjaci-ekstenzivni	1 212,0	1 172,7	96,8
Voćnjaci-plantažni	1 423,2	1 425,3	100,1
Vinogradi-plantažni	2 834,9	2 784,0	98,2
Rasadnici	70,7	67,2	95,0
Višegodišnje livade i pašnjaci	241 123,5	239 547,1	99,3

Tabela 2. Proizvodnja žita, krompira i krmnog bilja na oranicama

	Požnjevena površina, ha		Indeksi 2022 2021	Proizvodnja, t		Indeksi 2022 2021	Prinos, t/ha	
	2021	2022		2021	2022		2021	2022
Pšenica	721,6	756,6	104,9	2 055,2	2 047,9	99,6	2,8	2,7
Raž	140,4	135,9	96,8	317,5	327,9	103,3	2,3	2,4
Ječam	318,4	310,7	97,6	872,0	814,1	93,4	2,7	2,6
Ovas	227,3	230,8	101,5	596,5	602,7	101,0	2,6	2,6
Kukuruz za zrno	619,7	619,7	100,0	2 631,4	2 813,3	106,9	4,2	4,5
Ostala žita za zrno	249,0	244,4	98,1	567,7	513,9	90,5	2,2	2,1
Krompir	1 613,0	1 565,3	97,0	27 546,8	23 150,9	84,0	17,1	14,8
Djetelina	341,1	348,7	102,2	2 573,9	2 618,5	101,7	7,5	7,5
Lucerka	348,7	336,7	96,6	2 641,5	2 469,5	93,5	7,6	7,3
Ostalo krmno bilje	992,7	981,9	98,9	12 664,7	12 059,2	95,2	12,8	12,3

Tabela 3. Ukupna proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira

	Požnjevena površina, ha		Indeksi <u>2022</u> 2021	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2022</u> 2021	Prinos, t/ha	
	2021	2022		2021	2022		2021	2022
Crni luk	136,2	139,8	102,6	2 647,5	2 674,2	101,0	19,4	19,1
Kupus	364,2	342,4	94,0	12 613,4	12 004,7	95,2	34,6	35,1
Paradajz	140,1	136,8	97,7	4 612,6	4 329,6	93,9	32,9	31,6
Paprika	225,5	219,0	97,1	5 295,5	5 331,0	100,7	23,5	24,3
Krastavac	66,6	67,8	101,7	2 233,5	2 224,8	99,6	33,5	32,8
Lubenice	406,6	417,3	102,6	17 347,5	17 596,0	101,4	42,7	42,2
Dinje	70,2	77,7	110,7	1 897,0	2 239,1	118,0	27,0	28,8
Krompir	2 137,3	2 094,1	94,0	36 700,7	32 461,6	88,4	17,2	15,5
Ostalo povrće	430,4	441,1	102,5	7 513,3	7 828,9	104,2	-	-
Pasulj	105,2	101,6	96,6	287,8	295,8	102,8	2,7	2,9

Tabela 4. Ukupna proizvodnja voća, citrusa i maslina

	2021		2022		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2022</u> 2021
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Šljive	11 823,3	1 228,6	9 665,5	1 265,7	81,7
Jabuke	7 767,5	1 516,9	7 349,8	1 574,4	94,6
Kruške	2 252,2	347,3	2 436,6	349,6	108,2
Breskve	1 280,9	1 221,3	1 300,0	1 254,4	101,5
Mandarine	3 016,5	2 679,8	2 897,2	2 695,6	96,0
Masline	694,8	411,7	792,9	492,1	114,1

Tabela 5. Proizvodnja grožđa

	2021		2022		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2022</u> 2021
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Ukupno	24 405,7	22 998,3	21 172,7	19 945,1	86,8

Tabela 6. Proizvodna sijena na livadama

	Površina, ha		Indeksi <u>2022</u> 2021	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2022</u> 2021	Prinos, t/ha	
	2021	2022		2021	2022		2021	2022
Livade	72 966,8	72 261,5	99,0	223 977,2	210 009,0	93,8	3,1	2,9

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Istraživanje se sprovodi na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore”, br. 18/12 i 47/19), a u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2021. godinu („Sl. list Crne Gore”, br. 7/2021). Prilikom izrade Instrumenata za sprovođenje istraživanja o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa korišćena je Regulativa 543/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta i Priručnik za sprovođenje godišnjih istraživanja statistike biljne proizvodnje.

Istraživanjem o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa prikupljaju se podaci o površinama poljoprivrednog zemljišta po kategorijama korišćenja, zasijanim i požnjevenim površinama po pojedinim usjevima, ostvarenoj proizvodnji ratarskih kultura, povrća, voća i grožđa.

Istraživanjem su obuhvaćene poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) i porodična poljoprivredna gazdinstva koja se bave biljnom proizvodnjom. Podaci za poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) prikupljani su izvještajnom metodom, a za porodična poljoprivredna gazdinstva anketnom metodom.

Korišćeno poljoprivredno zemljište obuhvata oranice, okućnice i/ili bašte, voćnjake, vinograde, rasadnike, livade i pašnjake bez obzira na tip vlasništva (vlastito zemljište ili zemljište uzeto u zakup).

Oranice su površine zemljišta koje se redovno obrađuju i usjevi se siju/sade prema određenom redosledu (plodored). Na oranicama se gaje žita, industrijsko bilje, krompir, krmno bilje, povrtarsko bilje, cvijeće i sjeme i rasad.

Okućnice i/ili bašte su površine na kojima se gaje biljne kulture (različite vrste povrća, krompir, voće i vinova loza) namijenjene za ishranu članova gazdinstva i uglavnom nijesu namijenjeni za prodaju. Samo povremeni višak proizvoda sa ovih površina prodaje se izvan gazdinstva.

U ostala žita za zrno uključena je: heljda, proso, sirak i dr.

U ostalo krmno bilje uključeno je: kukuruz za zelenu masu, travne smješe, travno djetelinske smješe, stočna repa i dr.

U ostalo bilje na oranicama uključeno je: industrijsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje i proizvodnja sjemena i rasada.

Ostalo povrće uključuje: mrkvu, bijeli luk, karfiol, brokoli, kelj, salata, spanać, patlidžan, tikvice i dr.

Požnjevena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos.

Plantažni voćnjaci su površine pod voćnim stablima sa određenim razmakom između redova i u redu. U njima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu se sprovode ostale agrotehničke mjere.

Ekstenzivni voćnjaci su poluintenzivni ili ekstenzivni voćni zasadi namijenjeni uglavnom za sopstvenu potrošnju. Uključena su stabla koja se nalaze u dvorištima, na okućnicama, međama, uz puteve idr, kao i stabla različitih voćnih vrsta. Površina ekstenzivnih voćnjaka upisuje se samo ako površina nije upisana kao livada i u slučaju ako je ekonomska vrijednost voćnjaka veća.

Vinogradi su zasadi vinove loze namijenjeni za proizvodnju grožđa.

Plantažni vinogradi – površine pod vinovom lozom sa određenim razmakom između čokota, u kojima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu sprovode se ostale agrotehničke mjere.

Rasadnici su površine zemljišta na kojima se uzgajaju mlade drvenaste biljke namijenjene za kasnije presađivanje, a obuhvataju: voćne sadnice, sadnice vinove loze, ukrasnog bilja i šumskog drveća.

Livade – zemljište koje se trajno (pet ili više godina) koristi za rast zelene stočne hrane i nije uključeno u plodored.

Pašnjaci – zemljište koje se koristi za ispašu stoke.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Biljna proizvodnja](#)